

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisopna petlit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osminka strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo „Slovenskega Doma“ v Ljubljani, Knaflova ulica št. 5, I. nadst. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo upravništvu „Slov. Doma“ v Ljubljani.

Železnica: Brežice — Novo mesto.

Na velikem železniškem shodu v Kostanjevici, ki se je vršil 10. aprila, je gospod Hočevar sam priznal, da je njegov tovariš v državnem zboru, g. dr. Benkovič brez dogovora z njim vložil prošnjo za predkoncesijo proge: od štajerske meje čez Mrtvico Sv. Jakob, Stranje, Belo cerkev in Bučno vas do postaje Novo mesto, in tako izločil iz te prošnje najvažnejše kraje kakor: Cerklje, Sv. Križ, Kostanjevico in Šent Jernej. Zato je tudi sam glasoval za resolucije, ki so se sprejele na tem shodu. Poslanec dr. Hočevar je na shodu tudi popolnoma odobril in obljubil uvaževati zahteve ljudstva, katere je v glavnih točkah orisal in navedel rojak in domačin g. dr. Iv. Oražen, deželni poslanec v Ljubljani. Tudi je obljubil dr. Hočevar, da bode pri železniškem ministrstvu preklicaval navedeno predkoncesijo ter da bode k sejam okrajnega lokalnega odbora v Krškem poklicaval tudi zastopnike starega želez. odbora v Brežicah. Vsled tega torej, ker se je posl. dr. Hočevar brezpogojno in v vseh točkah vdal zahtevam tistih, ki so ga pozvali v tem oziru na odgovor, so župani občin: Št. Jernej, Kostanjevica, Sv. Križ in Cerklje vstopili zopet nazaj v lokalni železniški odbor v Krškem, iz katerega so bili izstopili, ko so izvedeli, da so koncesionarji: dr. Benkovič, dr. Hočevar, dr. Barle itd. prezrli tako važne kraje pri zaprositvi za predkoncesijo.

»Dolenjske Novice«, ki so si menda nadele nalogo, oprati dr. Hočevarja in dr. Benkoviča, pišejo, da je dr. Benkovič pomotoma in ne namenoma izpustil Št. Jernej, Kostanjevico, Sv. Križ in Cerklje, ter da je vzel kar ravno črto.

Po našem mnenju se, ako se hoče kakva progla površno imenovati, se navedo ponavadi glavni kraji in ne pa neznatne vasice. Ker »Dolenjske Novice« ne morejo prav opravičiti postopanje dr. Hočevarja,

niti dr. Benkoviča, pišejo, da je tozadevnega razburjenja kriv samo župan Bučar v Kostanjevici, ki je zaradi tiste »pomote« v predkoncesiji takoj začel veliko agitacijo proti koncesionarjem, zlasti pa proti gosp. drž. poslancu dr. Hočevarju, češ, da je sovražen krajem Sv. Križ, Kostanjevica, Št. Jernej, in jim hoče škodovati pri tej železnici.

Pa tudi so pisale »Dolenj. Novice« neresnico in delale krivico gospodu Bučarju, ki ni nikogar hujskal in proti nikomur agitiral, pač pa s pomočjo drugih županov in interesentov aranžiral (priredil) omenjeni shod, na katerem je bila dana prilika, da se zamotana zadeva vsestransko pojasni. V zahvalo pa, ker se je na shodu postopalo (posebno z dr. Hočevarjem) nad vse dostojno in lojalno, zdaj klerikalni listi zavijajo in pačijo resnico. Sicer pa upamo, da bo gosp. Bučar potem, ko »Dolenjske Novice« končajo svojo dolgovezno opravičevanje v prilog dr. Hočevarju in dr. Benkoviču, itak odgovoril na zlobna klerikalna očitanja.

DOPISI.

Glas z Vipavskega.

Mi slovenski kmetje smo vedno preveč prizanesljivi svojim izkoriščevalcem, ki so sedaj naša največja nesreča, ki nam zakrivajo s črnim plaščem zlato solnce resnice, ki nas drže v ljubi nevednosti, da se lažje maste z našimi žulji. A če prisije kljub pazljivosti naših laži - namestnikov Gospodovih kaka resnica tudi v zadnjo kransko vas, kuhamo le tih srč nad njimi, ki jim ni do prosvete in blaginje naše, temveč do nizkotnega politiziranja v korist njih nikdar polne bisage, in naj škoduje to našemu narodu kolikor hoče.

Pravi eksemplar iz te kaste nam je poslal naš Prevzvišeni kupčevalec s slovenskimi interesi (n. pr. z reklamo za nemško »Kranjsko šparkaso« za malo ceno — nekaj desetisoč kron) na naše Ust-

je kot kurata. Sicer po mnenju našega kuraca ta fara ni ena najboljših, vendar dela tu tako pridno, da tega delovanja hvaležni farani ne bomo pozabili nikdar; v spomin nanj naj napišem nekoliko epizod iz njegovega župnikovanja na Ustju v zadnjem času.

Kakor dobri dušni pastir nam je pri-skrbel svetokrižke kapucine za misijonarje. To bi bilo še v redu, čeprav jih imamo pred nosom tudi sicer, ker Križ je oddaljen od nas le kake pol ure.

A namesto, da bi ti »božji namestniki« gremeli proti grehom, ki so proti božjim zapovedim, so grozili najbrž po naročilu kuratovem čitateljem naprednih časopisov (»Slovenskega Doma«, Slovenskega Naroda«, »Soče« in dr.), da ne dobe pri nobenem spovedniku odveze, da mu odrečejo cerkveni pogreb in da bodo gotovo pogubljeni. Da, da, ti časopisi povedo tem ljudem marsikatero bridko resnico, klerikalni pa znajo vse to tako lepo krščansko zagovarjati, in v tak dober namen so pač dovoljene tudi nedolžne laži.

Našega, tedaj na smrt bolnega župana, niso hoteli niti prevideti, ker jim ni hotel na njih zahtevanje izjaviti »slovesno pred pričami«, da bo vrgel naše napredno bralno društvo »Hubelj« iz svoje hiše ter da ne bo čital več nobenega naprednega lista. Seveda naš značajni voditelj ni ugodil tej zahtevi ter se tudi na smrtni postelji ni hotel dati prekrstiti v klerikalca. Tudi v teh bridkih in težkih urah je kljub hudemu pritisku ostal zvest svojemu prepričanju, čeprav so mu zato odrekli zadnje tolažilo. Bog bi ga gotovo sprejel v svoje kraljestvo še z večjim veseljem tudi tako, ker on ljubi značajne duše, pa mu je raje povrnil prav trdno zdravje v največje veselje vseh občanov. Pač pa smo dobili skrivno razodetje nebeske tajnika, da je moral napraviti kuratu in kapucinoma črne pike in najbrž tudi »pričama«, ki sta čakala pod hišo, da bosta pričli za slučaj, če bi se župan pustil ponižati. — Mi poštene kmetske duše smo potrpeali, dokler so hoteli od nas samo de-

setino: a sedaj, ko zajeda ta jarem prav do srea in duše, ne bomo več trpeli. Čakamo le voditelja, s katerim bomo pregnali te ostudne kupce iz svetišča božjega, kakor nekdanj naš Gospod. Dokler ne bo duhovščina taka, kakor je ukazal Učenik, dokler si bo grabila zaklade in posvetno vlado, namesto da bi »šla in učila vse narode,« dotlej gremo proti nji v sveti boj. Kakršni so sedaj ti »namestniki božji,« so le stan, ki živi dobro brez dela od naših žuljev, ljudje, ki gredo iz komodnosti v semenišče, da pridejo prej k polnemu koritu. Taki so bili farizeji, ki so preganjali Gospoda, ker je učil resnico; ta pa še dandanes bode v oči! In ti ljudje, ki imajo tuintam nebesa, strašijo nas trpine z vsemi satani, če ne volimo po njih ukazu, ampak po lastnem prepričanju in če čitamo njim neprijetne liste.

Cerkvena organizacija je v teh časih na Kranjskem obenem tudi politična, ker škof je sedaj tudi general klerikalcem, njegovo semenišče vzgaja strastne strankarske agitatorje in ne več poštenih duhovnikov. In v vsaki župniji imamo društva, katoliška (naš Hubelj« ima tudi vse člane katoličane), izobraževalna (ker imajo časopise, ki uče sovražiti šolsko družbo sv. Cirila in Metoda) ukazujejo ceniti Nemce in njih »Kranjsko šparkaso«, občudovati Šusteršiča, kako fino zna delati proti, oh, oprostite, za slovensko vseučilišče in za druge svoje potrebe, ki je tako velik diplomat, da ga vsi klerikalci ne morejo »pogrunirati«, kaj da namerava, ali postati minister, ali si pridobiti neizmerno bogastvo, in tudi »Marinarice« in »Čuke« mora imeti vsak župnik. Na našem Ustju imamo vse to.

Poslanca Kreka poznamo edinega od klerikalnih voditeljev ki ima še nekaj srea za naš narod. Njemu, ki vodi te organizacije, povemo en slučaj izmed tisočeri, da bo vedel, kako gotovi ljudje razumevajo njegove ideje.

V župnišču na Ustju imajo pristop vsi kuratovi podrepaniki, naj povemo, da so to najslabši material v naši občini. Ob vsakem času, tudi pozno v noč, se sliši iz župnišča prešeren smeh, česar pa mladini ne zamerimo. Tudi ne zamerimo, če si izbere izmed svojih »Čukov« »Oberčuka« in izmed »Marinarice« lahkoživo dekle za svoje miljence. Ta »Marinarica« je sedaj na potu v Rim. Kdo je kriv? Kdo ve? Šepeče se vse mogoče, dejstvo pa je, da jo bo vzel »Oberčuk«.

Ta je res tak »Čuk«, da se bo oženil. Nevesta si kaj lahko napravi doto 2000 K, na svatbi bodo peli veselo:

»Čuk« se je oženil tralala,
sova ga je vzela hopsasa!»

in

»Nisem sejal, pa bom žel . . .«

Take in enake zgodbe čitamo lahko večkrat: to so sadovi takih organizacij,

kjer so kozli za vrtnarje. Kdo je kriv, da peša vera?

Duhovniki kaj radi navajajo Gospodove besede: »Kdor vas posluša, mene posluša«; a da bi se potrudili, da bi ljudstvu bili v vzgled v moralnem oziru, tega pa ne. Večina njih lenuhari, politikuje, je in piše itd., potem pa svetujejo ljudstvu: ne ravnajte se po naših delih, ampak po naših besedah! Pravi duhovniki bi morali reči: »Naše kraljestvo ni od tega sveta,« potem jim je spoštovanje zagotovljeno.

Rojaki, kdo je kriv tem razmeram, slabemu gospodarstvu z našim javnim imetjem, nazadovanju v prosveti, šoli, kmetijstvu? Mi sami, ker smo razvadili s svojo dobroto te gospode, da so postali vedno bolj gospodstvaželjni. In sedaj smo podlaga njih peti. Nimamo več besede v našem javnem življenju, za naše koristi se gospoda, kateri smo kot volilci dali vlado v roke, ne briga več; le za časa volitev slišimo še sladke obljube, sicer smo pa sirote, katerim prodajajo »naši voditelji« za osebne koristi ljubo mater domovino kos za kosom, in še ne prav drago, za majhne osebne koristi.

Naši očetje so s krvjo branili svoje pravice pred pijavkami graščaki. S slabim orožjem so se bili proti vitežkim četam, da bi se oprostili tlačanstva, žal, brez uspeha so bile vse vstaje »za staro pravdo.«

Danes pa, ko nam ni treba nič drugega, nego da rabimo lastni razum, za kar nam ga je dal stvarnik, kot volilci preudarimo: Šusteršič je sebičnež, naj mešetari kje drugje, volimo drugega moža, ki je znan kot nesebičen in značajan človek, ki bo dobro zastopal nas. Vsakega moža moramo ceniti po njegovih delih in ne samo po obljubah na volilnih shodih.

In duhovstvo bo kmalu popustilo politiko in se vrnilo k svojemu vzvišenemu delu, ker ne bo imelo več zaslonbe in potu v naših zastopnikih, ki bodo delali za vse ljudstvo in ne samo zase in za vladajočo gospodo.

Pri volitvah povejmo, slovenski kmetje, da hočemo imeti poštene dušne pastirje in ne političnih hujskačev; narod bo takrat stopil na slavno pot v svojo lepo prihodnost in uresničilo se bo pesnikovo prorokovanje: »Vremena Kranjcem bodo se zjasnila!«

Vodja klerikalne stranke dr. Šusteršič je v seji deželnega zbora dne 25. januarja priznal, da se je klerikalna stranka zvezala z Nemci proti slovenski Ljubljani.

Slovenski kmet, ki si volil v deželni zbor te klerikalne poslance, kaj porečeš ti k temu?

Politični pregled.

Zopet novi dolgovi.

Poslanska in gosposka zbornica sta sprejeli vladno predlogo, naj se najame novo državno posojilo v znesku 220 milijonov kron. Sklenjeni zakon je cesar potrdil.

V poslanski zbornici so glasovali proti posojilu edino Čehi, Jugoslovani, Malorusi in socialni demokratje, vsi drugi poslanci so hladnokrvno odobrili novi zakon, s katerim se imajo znova težko obremeniti davkoplačevalci. Vsi ti dolgovi, ki jih je morala država napraviti tekom zadnjega leta, so posledica »spretno« politike avstrijskih državnikov na Balkanu.

Minister zunanjih del grof Aerenthal si je predlanskim vbil v glavo, da mora priklopiti Bosno in Hercegovino naši državi in naj velja kar hoče. Mož je seveda svoj načrt izvedel, a ta njegov načrt je stal državo skoro eno milijardo. Vkljub temu je mož na svoje delo ponosen. In čemu tudi ne, saj plačujejo njegove račune avstrijski narodi, ne pa on! Na tuj račun pa je lahko delati dolgove. Ministru seveda ni nič mar, če tudi avstrijski davkoplačevalci že komaj zmagujejo ogromna davčna bremena, ki se jim nalagajo za to, da se morejo ministri postavljati, da so imenitni in premeteni državniki.

Kaj bo z vlado?

Že dobro leto se vedno in vedno napoveduje, da bo kmalu konec Bienertrove vlade. Toda ta vlada je še vedno na krmilu in tira brez vsakega ozira naprej svojo protislovansko politiko. Kako je to mogoče, ko je vendar v poslanski zbornici večina Slovanov? Na to vprašanje je lahek odgovor. Temu so krivi Slovani sami. Prvič so Slovani med sabo needini in vsled tega nesposobni za resen odpor proti vladi, drugič pa so v odporu premečki in prepustljivi. Opetovano so imeli Slovani že priliko, da zadado z odločnim nastopom smrtni udarec Bienertrovi vladi, toda ko je prišel odločilni trenotek, so vedno odnehali ter dovolili, da je lahko vlada spravila pod streho vse kar se ji je zdelo potrebno. In če se je potem slovanske poslanke vprašalo, zakaj so to storili, so odgovorili: »Nismo se hoteli zameriti na zgoraj!« K vragu, takšna politika! Pod takimi okolnostimi se potem ni čuditi, ako vlada čisto nič ne upošteva opozicije slovanskih strank. Ako bo šlo tako naprej, potem z gotovostjo prerokujemo, da bo ostal baron Bienert na krmilu tako dolgo, dokler ne bo z bičem izbita iz slovanskih strank prirojena jim pasja pohlevnost in ponižnost.

Spomin na svetel dogodek.

V petek, dne 15. julija t. l., bo preteklo 500 let, odkar so združeni Slovani, na čelu jim Poljaki, uničili pri Grunvaldu

na Poznanjskem vojsko nemšk. vitezov, ki so preje s križem in mečem podjarmili nešteta slovanska plemena ter jih potujčili. Bitka pri Grunvaldu je nemškim vitezem za vselej zlomila vrat, da niso več mogli nadaljevati svojega Slovanom pogubnega delovanja. S tem je bilo tudi preprečeno, da nemški vitezi niso mogli več nadaljevati svojega pogubonosnega dela proti Slovanom. Spomin na to bitko bodo slovesno praznovali Poljaki 15. julija t. l. ter ob tej priliki priredili velike slavnosti, na katere bodo povabili Čehi, Slovence in Hrvate. Ruse, Bolgare in Srbe nameravajo izključiti od teh slavnosti menda zato, ker niso katoličani. A vendar so prav Rusi največ pripomogli k temu, da se je izvojevala zmaga pri Grunvaldu. A brez te zmage, kdo ve, če bi Poljaki dandanes ne bili prav tako ponemčeni, kakor polabski Slovani? O, klerikalizem je med Poljaki še vedno v bujnem cvetju!

Državlјanska vojna na Turškem.

Uporni Albanci.

Pod odstavljenim sultanom Abdul Hamidom so Albanci, narod, ki živi v zapadnem kotu Turčije med Srbijo, Hercegovino, Črnogoro in Grško, uživali velike predprave. Bili so večinoma oproščeni davkov, njihovi velikaši pa so bili visoki uradniki in mogočni svetovalci sultana samega. Pod sedanjim sultanom Mohamedom pa so se razmere temeljito spremenile: Izdala se je ustava, ki določa, da so vsi državljani pred zakoni enaki. Država je zahtevala, da morajo Albanci kakor vsi drugi državljani plačevati davke. To pa Albancem ni bilo všeč in jeli so se puntati. Lani se je posrečilo, da jih je vlada pokorila brez posebnega krvoprelitja. Mislilo se je, da so se trajno pomirili. Toda to je bil samo račun brez krčmarja.

Krvava bitka.

Ko se je letos po albanskih hribih pojavila pomlad, je zopet jelo vreti med Albanci. Priredili so več shodov, na katerih so sklenili, da ne bodo plačevali davkov, ter zahtevali, da naj jim vlada prizna vse one predprave, ki so jih uživali pod Abdul Hamidom. Ker vlada ni hotela ugoditi ti njihovi zahtevi, so zgrabili za orožje. Južno od Prištine pri Stimliji na zgodovinskem Kosovem polju se jih je zbralo kakih 15.000, ki so na to napadli tamkaj se nahajajoče turške polke. Vnela se je krvava bitka, ki je trajala ves dan. Bortelji so na obeh straneh padali kakor snopje. Končno so se Turki morali umakniti pred albansko premočjo. To so porabili Albanci ter razdejali železniško progo Skoplje-Mitrovica ter s tem preprečili, da ne more turška vlada pošiljati vojakov na

bojišče po železnici. Med tem je naraslo število upornikov na 40.000, ki so se pomaknili proti jugozahodu v smeri proti Skoplju. Sedaj čepi v soteski pri Kasanliku ter preže na Turke, da jih znova naskočijo.

Vsa Albanija se punta.

V Carigradu so v silnih skrbeh, ker so došla poročila, da so se vsi Albanci spuntali kakor en mož. Pod orožjem je baje 300.000 mož, vse, kar more puško nositi, od 17 pa do 70 let. Vsi ti so oboroženi z repetirkami in bogato preskrbljeni s strelivom. A ne amo to, razpolagajo celo s topovi. Kje so topove dobili, to sam bog ve. Turška vlada baje že računa s tem, da upora ne bo mogla takoj zadušiti, marveč bo potrebovala v to mesece in mesece.

Avstrija ima prste vmes?

Na Turškem in v Srbiji so prepričani, da požara v Albaniji ni nihče drugi zanel, kakor Avstrija. Znano je, da Avstrija že od nekdanj škili na Solun, katero pomorsko mesto bi silno rada dobila v svoje roke. Takisto pa tudi avstrijski vladi ni všeč, da so balkanske države jele med sabo sklepati zveze, zato je čisto verjetno, da so jeli naši državniki po svoji stari navadi spletkariti na Balkanu, da bi preprečili zblizanje balkanskih narodov. Čudno je vsekakor, od kod so Albanci dobili topove, toliko orožja in streljiva! A še nekaj je! Naša vojna uprava je jela zbirati na turški meji veliko vojaštva. Čemu? Morda zato, da pri ugodni priliki udari v Albanijo ter si jo pod izgovorom, da mora napraviti mir, prilasti, kakor je storila z Bosno. Vse je mogoče. V tem slučaju bodo zopet Slovenci prvi, ki jih bodo poslali delat mir v divjo Albanijo! Kanonenfutter! Potem bo pa »Družba sv. Mohorja« zopet izdala debelo knjigo o junaštvi slovenskih fantov, padlim našim mladeničem pa se bo pela slava in čast, kako lepo so znali umirati ne zase, ampak za Nemce.

Razgled po Slovenskem.

r **Prepovedan spomenik.** Mučeničnik, Adamiču in Lundru, ki sta izkrevavala v septembrskih dneh, je slovenski narod sklenil, postaviti na grobu primeren spomenik. »Združeni narodni odbor« je v to svrhu nabral lepo vsotico ter oddal napravo spomenika kiparju Peruciju. Storil je to, ker ni bilo prvotno proti spomeniku ugovora od nobene strani. Čim pa se je izvedelo, da je stvar glede spomenika resna in da se ima spomenik res v kratkem postaviti, sta bila takoj pokonci škof Anton Bonaventura in naša skrbna vlada. Škof je dal odboru sporočiti, da spomenika kratkomalo ne dovoli na pokopališču. In zakaj ne? Poslušajte ljudje božji! Ker bi baje ta nedolžni nagrobni spomenik izzival Nemce, kar pa ne sme biti, ker je

pokopališče kraj miru in pokoja. — Tako je sporočil škof »Združenemu narodnemu odboru«, v katerem sede naprednjaki in klerikalci. In ti so bili vsi presenečeni, a najbolj klerikalci sami, ki niso mogli verjeti, da bi bil škof res mogel kaj takšnega tako gorostasnega ukreniti. In jeli so posredovati in vplivati na škofa, ter končno dosegli, da se je v toliko udal, da se Adamiču in Lundru sicer sme postaviti na pokopališču spomenik, toda ne tam, kjer počivata, marveč v nekem kotu pri zidu. V to svrhu se morata seveda izkopati in se njih trupli prenesti v kot pri zidu. A še en pogoj je stavil prevzvišeni gospod knez in škof! Da ne sme na noben način biti na spomeniku napisano, da sta Adamič in Lunder padla 20./IX. 1908. — Ker je bil spomenik že v delu, se je »Združeni narodni odbor« s krvavečim srcem udal škofovim zahtevam ter sprejel vse težke, da naravnost sramotne pogoje. In zdelo se je, da bosta nedolžni žrtvi vendarle dobili spomenik, četudi ne takšen, kakršnega bi zaslužila. A v tem trenutku je posegla vmes vlada, ki je stala lepo v ozadju, dokler je mislila, da bo škof sam ugnal v kozji rog »Združeni narodni odbor« in preprečil postavitev spomenika na pokopališču. Napravila je kratak proces: prepovedala je kratkomalo postavitev spomenika! — To javljamo na kratko svojim čitateljem, ter jim prepuščamo, da razmišljajo, zakaj je škof dobil od nemške »Kranjske hranilnice« 25.000 kron in zakaj je dala država škofu Antonu Bonaventuri posojilo v znesku pol milijona kron?

r **Za Ciril - Metodov obrambni sklad** so se nadalje prijavili ti - le p. n. gg.: 666. Posojilnica Fram (plačala 200 K); 667. Neimenovana E. B. & L. K. (plačala prvi obrok 50 K); 668., 669. Podružnica Cerknica (2 kamna, plačala 400 K); 670. Gorenjesavska posojilnica v Mozirju (plačala 100 K); 671. Vekoslav Lokar, veleposestnik v Ajdovščini (plačal 200 K); 672. Vipavski rodoljubi: Bajec, Mayer, Mihelič (plačali skupaj 1 kamen 200 K); 673. Družbeni večer moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Gorici (plačal 30 kron); 674. Hranilnica in posojilnica v Šmarju pri Jelšah (plačala 200 K); 675. Tržaško podporno bralno društvo v Trstu (plačalo 50 K); 676. Posojilnica na Bledu (plačala 50 K); 677. Josip Dekleva, trgovec v Gorici (plačal 50 K).

r **Jubilejne znamke** je izdala ob priliki svoje 20letnice »Mestna hranilnica« ljubljanska. Vinjete so zelo lične in se dobivajo pri hranilnici v navadnih uradnih urah brezplačno. Občinstvo naj pridno sega po njih in jih prileplja na pisma!

r **Slovenski izlet v Belgrad.** Slovensko pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« priredi dne 1. julija t. l. izlet v Belgrad. Pri tej priliki namerava prirediti v srb-

ski prestolnici s sodelovanjem odličnih slovenskih pevk koncert v slovenske in srbske kulturne namene. Vožnja iz Zagreba do Belgrada stane v III. razredu semintja 20 K, v II. razredu pa 32 K. Ako bi se oglasilo poleg pevcev še kakih 250 izletnikov, bi se dalo iz Zagreba do Belgrada najeti poseben vlak in bi stala vožnja iz Zagreba v tem slučaju semintja v III. razredu samo deset kron, v II. razredu pa samo 16 kron. — Slovensko občinstvo, ki je že toliko slišalo o Belgradu, bi si gotovo rado na svoje oči ogledalo to zgodovinsko znamenito mesto, zato mu bo morda ideja, da se priredi skupen slovenski izlet v Belgrad, prav dobro došla. Ako se pravočasno prihlasi zadostno število izletnikov, se preskrbi poseben vlak. — Prijave sprejema sloven. pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani.

r Izlet v Trst. »Narodna delavska organizacija« priredi poučen in zabaven izlet v Trst s posebnim vlakom dne 8. maja t. l. — Odhod iz Ljubljane ob 3. uri 26 minut ponoči, prihod v Trst ob 7. uri 10 min. zjutraj; dne 9. maja odhod iz Trsta ob 2. ponoči in pridemo zopet v Ljubljano ob 6. zjutraj. — Voznina stane semintje v III. razredu 5 K 80 h, v II. pa 8 K 80 h. — Vspored: I. Prihod v Trst: sprejem gostov. II. Od 8. do 12. dopoldne ogledovanje proste luke, »Lloydovega« in vojnega arzenala ter plinarne. III. Ob 12. obed. IV. Ob 3. popoldne ljudska veselica pri Sv. Mariji Magdaleni Zgornji pri »Tiroleu« z bogatim vsprejemom (godba, petje, ples itd.). Razveselični prostor je krasen razgled na mesto, luko in morje. V. Ob pol 8. zvečer gledališka predstava v »Narodnem domu«. — Izleta se lahko udeleži vsakdo, le do 5. maja mora vplačati gori navedeno voznino v društvenih prostorih »N. D. O.«, na kar dobi takoj legitimacijo, proti kateri dobi na dan izleta vozni listek. Tako ugodne prilike za polet v Trst, za ogledovanje vseh tamošnjih znamenitosti in naprav še ni bilo in je zopet ne bo. Tržaški Slovenci so nam obljubili, storiti vse, da bode bivanje gostov med njimi kar najprijetneje; podali bomo roko tržaškim narodnim boriteljem ter se navduševali ob njih požrtvovalnosti in vztrajnosti v narodnem boju. Naj torej nihče ne zamudi te ugodne prilike in naj pohiti z nami v Trst!

r Porotniki, izžrebani pri tukajšnjem deželnem sodišču za II. porotno zasedanje. Glavni porotniki: Bahovec Ivan, trgovec in posestnik v Ljubljani; Brgant Ivan, trgovec in posestnik v Stari Loki; Dacar Josip, trgovski sodnik in posestnik v Ljubljani; Dolenc Edvard, trgovec v Kranju; Domicelj Makso, trgovec na Rakeku; Debeve Ivan, orožniški stražmojster v pokoju in posestnik v Kamni gorici; Dolžan Franc, posestnik in gostilničar v Radovljici; Fajdiga Filip, mizar in posestnik; Hitzel Štefan, zaseb-

nik; Jenko Avguštin, pek in posestnik, vsi trije v Ljubljani; Jeršinovec Friderik, strojar in posestnik na Vrhniki; Kauschegg Karel, zasebnik; Klemenc Julij, mesar in posestnik, oba v Ljubljani; Kocjančič Franjo, posestnik na Dovjem; Kunstelj Franjo, posestnik na Poljšici; Kenda Josip, gostilničar in posestnik; Klemenčič Josip, trgovec, oba iz Kamnika; Kuralt Josip, trgovec v Gor. Domžalah; Lenče Josip, gostilničar in posestnik v Ljubljani; Legat Ivan, posestnik na Jesenicah; Legat Ivan, posestnik in restavراتer v Lescah; Mrak Anton, posestnik in župan v Predtrgu; Müller Anton, trgovec v Kamniku; Pleiweiss Josip, zasebnik in posestnik; Počivalnik Karel, gostilničar in posestnik; Pogačnik Alojzij, gostilničar in posestnik, vsi trije v Ljubljani; Pogačnik Josip, posestnik in krojač v Radovljici; Reich Adolf, suknjar in posestnik; Rožman Ivan, ravnatelj central. blagajne; Štupica Franjo, trgovec v Ljubljani; Šeber Makso, tiskarnar v Postojni; Šušnik Lovrenc, posestnik v Škofji Loki; Slatnar Anton, trgovec v Kamniku; Seidl Josip, mesar in posestnik v Spodnji Šiški; Urbanc Franjo, trgovski družnik v Ljubljani; Urbančič Ivan, posestnik v Trnovem. — Nadomestniki: Ham Josip, mesar in posestnik; Koprivc Josip, mesar in posestnik; Kriegl Robert, urar; Mulaček Franjo, trgovski poslovodja; Podraž Josip, gostilničar; Požlep Anton, posestnik; Spitzer Josip, dimnikar; Zajec Avguštin, gostilničar in Židan Mihael, čevljar in posestnik, vsi bivajoči v Ljubljani.

r Kdo bo župan v Št. Ilju? Dne 26. aprila bi se imela vršiti v Št. Ilju, v slovenski obmejni občini na Štajerskem volitev župana. Slovenski odborniki pa niso prišli k volitvi, ker je eden od njih zelo nevarno bolan. Na ta način so preprečili volitev, ki se je za osem dni odložila. — Odbornikov imajo polovico Slovenci, polovico Nemci. Odločil bo žreb, kdo bo župan — Slovenec ali Nемеc.

rr Hmeljarji na Štajerskem se gibljejo. Dne 1. maja prirede dva poučna shoda, in sicer zjutraj ob 8. v Mozirju, ob 14. dopoldne pa na Rečici.

r Slovensko vino odlikovano v Londonu. V Londonu se je letos otvorila velika razstava vin. Koliko Slovencev je poslalo svoja vina na razstavo, ni znano. Skoro gotovo je vrli vinogradnik Norb. Zanier iz Št. Pavla pri Preboldu edini Slovenec, ki je razstavil vino lastnega pridelka iz gorice v Bučki gori pri Virštanju. K mnogobrojnim odlikovanjem za svoja izborna vina je dobil v Londonu zlato kolajno.

r Vztrajen samomorilec. 56letni kočar Josip Voglar od Sv. Barbare v Haložah si je prerezal v nedeljo žile na rokah. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico, kjer ga pa vsled pomanjkanja prostora niso

sprejeli. Voglar jo je potem ubral proti Dravi, vendar ga je neki policaj še pravočasno zagrabil za suknjič. Spravili so ga potem vendarle v bolnišnico.

r Bralno in pevsko društvo »Dnevažar« v Kazljah na Krasu priredi v nedeljo, dne 8. maja t. l. na dvorišču gostilne gosp. J. Dovgana veselico s petjem, igro in plesom. Na veselici bosta sodelovali bratski društvi »Draga« iz Orleka pri Sežani in »Venček« iz Dutovelj. Med posameznimi točkami in plesom bo sviralo godbeno društvo »Lira« iz Sv. Križa pri Trstu. — Začetek veselice točno ob 3. popoldne. — Čisti dohodek je namenjen za pomnožitev društvene knjižnice; del čistega dobička pa za našo prekoristno družbo sv. Cirila in Metoda. — Upamo, da nas bližnji zavedni Notranjci obiščete imenovani dan. Prosimo! Na veselo svidenje!

Dolenjski novičar.

d Z Dolenjskega. Kake tihe, a srčne prošnje pristavljajo nekje na Dolenjskem, ko molijo litanije:

Prevzetnega kaplana
Politikujočega kaplana
Hiše kupujočega kaplana
Stavbe zidajočega kaplana
Na prižnici rjovečega kaplana
Razpor trosečega kaplana
K gospodinjam hodečega kaplana
Teater igrajočega kaplana
Kronce pobirajočega kaplana
Družbe, mlekarne in štacune ustanavljajočega kaplana
»Čuče« in hinavec rodečega kaplana
Kimovce in podrepnike vodečega kaplana
Špijone, izdajavce ljubečega kaplana
Poštene može črtečega kaplana
Občane hujskajočega kaplana
Matere proti otrokom podpihujočega kaplana
Otroke staršem odtrgujočega kaplana
Žene proti možem šuntajočega kaplana
Strankarsko delujočega kaplana
Ki kot petelin se repenči
Hud ko sršen je brenčeči
Kakor jež ponoči lazi
Kot na pišče kragulj na nas pazi
Kot lisička je prijazen
V srcu kakor pav ošaben
Je gibčen, ko naša mačka, ki spredaj liže, zadaj praska
Oblaja kakor besen pes vsakega, ki njegov ni ves
Ki mogočno se na prsi bije, na tihem pa veselo pije
Ne privošči nam trpinom vina, da le mnogo on ga ima

Reši nas o Gospodi!

Reši nas o Gospodi!

Reši nas

Ni zadosti vinska, žitna bira, na nove viže nas odira
 Za nos, ki vleče klerikalce, zato jim dela liberalce
 Da v kalnem bi ribaril, nas ložje vse bi osleparil
 Da eden drugega bi obrekovali, noben'ga več ne spoštovali
 Da bi med sabo se črtili, na limance mu se vjeli
 Nam ruši hišni, srčni mir, prej delal to je le hudir
 Družinsko srečo nam razdira, ljubezni vero nam podira
 Uganja tudi tihe špase, trgovecem dela sive lase
 Se dela lep ko solnce, pa kmetom jemlje kronce
 Se briga bolj za mlečne buše, pozablja on na naše duše
 Kaplana tamburaša, po fantovsko ki se obnaša
 Ukazuje kakor turški paša ženi, hčeri, ki je naša
 Da »Domoljub« samo bi brali, neumni vsi da bi postali
 Da tujcem spet bi hlapčevali, jim zadnji vinar naš oddali
 Z mesom, vinom jih redili, sami pa ovseni kruh žulili
 Ki ne ljubi nas Slovence, rajši ima tujce, Nemce
 Da bi mu za to kaj dali, »nemško šparkašo« hvali
 Ki zabavlja čez možake, jemlje pa od njih petake
 Od sebe goni siromake, četudi nimajo napake
 Ki ne mara revnega očeta, varuj Bog nas tac'ga kaplaneta
 Rad ima neumne goske, naj so kmečke al' gosposke
 Ki mu je čez vse denar, več kot Ti, sveta vladar
 Pri nas je že veliko let, zaradi njega, da ne bo proklet moj sin, moj mož, naš oče, oh, prosimo Te Večni, vroče:
 Naj kmalu gre tja v drugo faro
 Al' vrzi ga med staro šaro,
 Da tlačil ne bo več ubogo paro.
 O Bog, naredi čudež, da spreobrne se ta Judež

o Gospodi! Resi nas o Gospodi! Resi nas o Gospodi! Prosimo Te, usliši nas!

Vače. Upati je, da bo društvo nudilo izletnikom zabaven pomladanski izlet. Za vnanje goste staja za prihod v Litijo ugodna opoldnevna, za vrnitev pa zopet večerna vlaka. Za slučaj neugodnega vremena se bo vršil izlet pozneje. — Na veselo svidenje dne 8. maja na Vačah! Na zdar!

d **Na sejmu v Novem mestu** dne 19. aprila 1910 so bile s stojnic ukradene neznanim lastnikom te - le reči: 1 predpasnik (velik, moder), 1 par črnih nogavic, 1 par podveznic za nogavice, 1 lonček (porcelanast), 1 škatljica (okrogla), kremmazila za čevlje, 1 bombažasta rumena naglavna ženska ruta, 6 preprostih žlic in 4 vilice iz bele kovine. Lastniki naj se javijo pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

d **Iz Mirne.** Na Mirni je takozvano »Slovensko katoliško izobraževalno društvo« predminulo nedeljo priredilo veselico. V koliko je to društvo narodno in slovensko, se jasno razvidi iz tega, ker je za svojo »veselico« izbralo gostilno pri edinem nemčurju na Mirni, pri Malenšku, katerega ime že kaže, koliko pristne nemške krvi ima ta možiček, ki za nemškutarstvo kar brenči, se s svojo ženico pogovarja v blaženi nemščini in vzgaja svoje otroke v kranjsko - nemškem duhu. Vidi se, kam vleče srce te katoličane, ki se jim prilaga slovenski naslov toliko, kolikor »Čukom« sokol. kroj. Mirenčani to dobro spoznamo, zato je tudi udeležba bila pičla, čeprav so mogočno bobnali za njo. Da je bila zabava še slabša in prisiljena, si lahko mislite, ako povemo, da so veselico vodili naš ata, dobroznani, prosluli pastir Kocjančič, ki vtikajo svoj nos tudi v stvari, v katere ga ne bi smeli. Boljših, uglednih, zavednih mož, žen in deklet sploh ni bilo. Na pomoč je prišlo več »zavednih« »Čukov« iz Št. Ruperta, na čelu »Copatarja« Odlazka, ki je širokoustno usiljeval priučeno svojo modrost. Ž njimi je prišel trošt veselogorski učitelj, ki se pa baje ni dobro počutil, ker naš ata so mu pač dovolili »tralala«, niso pa pustili »hopsasa«. Slab »Trošt« je to za slovenskega učitelja, pribrenkati si od breznarodne »Čukarije« v nemčurski gostilni par čaš vina. Pa naj bo le potroštan, zato ga bodo pa v svoje okrilje sprejeli naš ata Kocjančič in temu podobni faktorji, ker še velja pogovor: »Gliha, vkup štrih.« Da pokrijejo breznarodnost in nemčurstvo, so predlagali ata, da se pobira za društvene namene, »Copatar« pa, ki pravi »pfuj Ciril - Metodova žveplenka,« da naj se pobira za obmejne Slovence. Z velikimi bolečinami so spravili skup 5 krome, ki so jih pobasali ata, pa ne rečemo, da v svojo bisago, ker bi s tem pač ne pokrili globokega dna. Da se ne bi vsi skup skisali, so se nazadnje še malo stopli. Mirenčani se pa smejemo in imamo le — zabavo.

d **»Glavna hranilnica in posojilnica v Mokronogu«** je imela do 23. aprila, to je v

prvih šestih tednih svojega obstanka, 105.299 K prometa. Številke kažejo, kako potrebna je bila ta posojilnica. Članica je »Zveze slovenskih zadrug«.

d **Iz Št. Lovrenca pri Veliki Loki.** Tam gori v domovini pobožnih duš in poblevnih ljudi, tam gori, kjer ni nobene surovine in nobenega divjaka, tam gori na vzornem Čatežu se je zgodil čudež ali pa vsaj slučaj, ki pa se redno ponavlja: Fantje so se stopli in jih več težko telesno poškodovali. Nič novega to, ker »naše« dobro ljudstvo rado moli, se pridruša in pretepava, da pa za višjo izobrazbo ni dovoljeno, zato skrbe že gotovi »gospodje«. Lani so tam gori enega ubili, tudi letos so jih že več poškodovali, sploh je tepež na Čatežu doma! Zato bi pa čateškega fajmoštra prav vljudno — kar sicer surovine ne znajo — vprašali, če niso tudi njegovi farani morda še večji divjaki, kakor misli o nas in nas je blagovolil s prižnice počastiti. Kako že pravi neki pregovor o prometanju in pragu, učenoizobraženi gospod fajmošter? Čudno, da imajo sodišča ravno s pobožno (?) čateško faro — (izvzet je samo naš Tone) — toliko opraviti? Je pač resnica, da se klerikalno faro spozna najlažje po — tepežih. Kjer je tepež doma, tam klerikalizem še bujno cvete. Poglejte nas! Naša fara naj vam bo v zgled! Na evetno nedeljo smo fantje povabili med se našega fajmoštra, da nam je molil in to menda prvič, odkar je duhovnik — zastonj, kar pa vaš menda nikoli ne stori. No, tudi naš Tone ni rad storil, a temu pozivu pa le ni mogel odreči, ko je videl našo gorečnost in pobožnost, ki skoro že presega duhovsko. Še nekaj bi vas vprašali. Tukaj pri nas se širi vest in glas, da so se maše na Zaplazu pocenile kar za en vinar. Ali je to res? Če je, — posnemanja vredno!

d **Iz Sodražice.** Ni še tako dolgo, ko smo se bavili v »Slovenskem Domu« s tukajšnjimi klerikalnimi poštenjaki. Res, poštenjaki so ti ljudje, toda poštenjaki žalostne postave. Na sv. Jurja dan smo imeli pred cerkvijo veliko zabavo. Na vzvišeni prostor je stopil načelnik čukov, ter je pred celo faro preklical svoje žaljive besede, ki jih je rabil o nekem poštenem možu, katerega je moral še lepo prositi za odpuščanje, da ni šel ričeta jest. Ta čuk je kakor nalašč za načelnika čukov, ker zna tako imenitno po italijansko preklinjati in nam cele noči ne da miru. O nekem drugem čuku se pa pripoveduje, da pred sodnijo ni čisto nič pravilno govoril, marveč je prav pošteno lagal. Če ga malo zašijejo, mu ne bo nič škodilo, kot čuka ga bodo še bolj spoštovali. In taki ljudje naj vzgajajo našo mladino? Starši, pazite torej, komu zaupate svoje sinove. Glejte, da se ne bodete kesali, ko bode že prepozno.

Jz Krmelja pri Št. Janžu.

d **Zmešnjava.** Kakor smo že enkrat poročali, se je komisija, postavljena za posredovalca med kmeti in podjetjem glede zemljišč, po katerih teče železnica, prav čudno odlikovala. Žalostno je, ker ni človeka, ki bi kmeta o pravem času podučil, še bolj žalostno pa je, če nekateri ljudstvo nalašč, bodisi iz dobičkaželjnosti, ali pa same hudobnosti — farbajo. Velika zmešnjava vlada pri nas glede še neplačanega dela zemljišč, po katerih gre nova železnica. Nekako tri četrtine je plačanega, za ostalo pa že čakajo okoli dveh let. Ker so toliko časa čakali zastoj, so postali že ogorčeni in se pričeli posvetovati, kaj naj ukrenejo, da dobojo kar jim gre. To razpoloženje so izrabili nevedni vročekrvneži in hujskači, ki so ljudi strašili, češ, da ne bodo dobili nič več, da bodo ostale kronce izgubili itd. Tako bi se bili skoraj mnogi pozabili do neprevidnosti, kar se je vendar preprečilo s pametno besedo opreznih mož. Sklenili pa so. tožiti; zato so osnovali železniški odbor, za kojega voditelja so si izbrali mirniškega župnika Kocjančiča, — za izvedenca inženirja nekoga Redelbacha, ki jih je »rešil« par kronic, potem pa jo je odkuril Bog ve kam. Tožbo so izročili v roke dr. Peganu (seveda). In dr. Pegan ima sedaj celo zadevo že več kot pol leta v rokah, a še ni — nobenemu nobenega krajcarja pritožil. Župnik Kocjančič semintja skliče sejo železniškega odbora, ter razlaga, koliko imajo gospod doktor Pegan v beli Ljubljani s tožbo opraviti in koliko da so že naredili. V tem celem času pa nima ta železniški odbor drugega uspeha, kakor da je dognal, da je dolžnica za ostali plačilni del — »Šentjanska premogokopna družba«. Ko so ljudje to izvedeli, se jih je zopet priprijel strah, da bodo ob denar. Ne čudimo se temu, saj vemo, da naši kmetje sodijo premogokopno družbo le po gospodu direktorju in njegovih »pomerkačih«. Od dobro poučene strani smo dobili pojasnila, in zato je umestno, opomniti na sledeče: Kmetje, vaš strah je nepotreben! Premogokopna družba ni gosp. direktor s svojimi »pomerkači«, ampak direktor je le uslužbenec te družbe. Da boste dobili vse plačano, zato bo skrbela država, ta je varuhinja vaših pravic, in če je premogokopna družba res tako revna, da ne bi mogla poravnati tega dolga, poskrbela bo za to država.

d **»Novi Lurd« na Dolenjskem** je zopet bogatejši na novem »čudežu«. Sredi tega meseca je neki umobolni Jožef Tičar iz kostanjeviške občine zakuril tamkaj kup drv in sežgal nekaj predmetov, kakor: berglje, lase, podobe itd. Kip lurske Marije pa, ki ni hotel goreti, razbil na drobne kosce. Ljudje so bili nahujskani, da je Tičar naučen in plačan od framasonov učinil to »bogokrunstvo«. Takoj so ga zvezali in privezali na bližnje drevo, da se

ni mogel ganiti, na kar so ga mimo idoči ves dan topli in vanj pljuvali, ženske so ga z nohti praskale in bile s tolkačem po glavi, da je bil ves krvav. Napravili so tudi že grmado, na kateri bi ga bili gotovo sežgali, da nista tega groznega čina preprečila dva gospoda iz Kostanjevice. Umobolnega Jožefa Tičarja je potem oddalo kostanjeviško županstvo na podlagi zdravniškega spričevala v deželno blaznico na Studencu. Razbit Marijin kip je neki »umetnik«, kojemu je »Novi Lurd« lep virček doslej zastoj iskanih dohodkov, zlepil skupaj in prebarval. Pa je potem pravil okoli ta »umetnik«, da so koščki Marijine sohe kar sami poskakali skupaj in se na svoje mesto prilepili. In po Dolenjskem gre zdaj glas o novem čudežu, ki ga je deležen »Novi Lurd« a njegov oskrbnik, »umetnik«, pa to stvar pripoveduje na dolgo in na široko vsakemu, kdor ga hoče poslušati. Vprašamo samo, ali ne bi moglo okrajno glavarstvo v Krškem napraviti konec taki goljufiji, ki se pod patronanco šentjernejske duhovščine uganja v tem »Novem Lurdu« in ali hoče znabiti državno pravdnitvo v Novem mestu začeti preiskavo proti tistim, ki so ubogega umobolnega človeka do krvavega topli in ga hoteli sežgati? In končno: Kaj pravijo merodajne oblasti v Ljubljani na dopis v »Slovenec«, v katerem se odobrava in hvali taka goljufija in barantanje z vero ter z veliko slavo opeva »ljudska sodba« nad umobolnim Tičarjem?

Z Vač.

d **Na faroyški shod,** kamor bosta v nedeljo, dne 1. maja zbobnala oberfajmošter Titus in naš kaplan svojo »Čukarijo«, mi zavedni naprednjaki ne gremo, četudi nam plačata. Kaj ne, tam bi nam kaplan levite bral? Modrost naj kar zase ohrani! Še mežnarja nima na svoji strani, pa tudi šolskih otrok ne, ampak samo peščico nevednih backov. — Z a v e d n i k m e t.

d **Z Vač.** Kaplanovo bando zelo jezi, ker se je pri nas udomačil »Slov. Dom«, še bolj so pa hudi, ker se pripravljamo na sokolsko slavnost. Rajši bi še padli pri volitvah kot to. Pa je res smola! Kaplan je iz svoje bisage ponujal 240 K letne najemnine za tisto hišo, v kateri je naprednjak Kristan dal »Sokolom« prostore zastoj. Podrepniki naj se le pod nosom obrišejo, teh prostorov ne dobe. Sicer se pa za »Čuke« še otroci ne zmenijo. Pred kaplanov. očmi nosijo znake in hodijo telovadit. — »Čukov« je sicer vse polno, toda mednje se noben pošten človek ne bo mešal, saj se vsakomur studijo. Proč s »Čuki« in »Čukovkami«, živeli zavedni »Sokolci« in »Sokolice«!

d **Iz Semiča.** Veseli se o Belokranjec, prišel je tvojega vstajenja dan! Klerikalci ti obljublajo zlata nebesa. Tako se mo-

ramo tudi mi Semičarji veseliti novega življenja, kakor se nam je obetal v nedeljo, dne 17. aprila. Naš gosp. M. je povabil čnomaljsko katoliško izobraževalno društvo pod nadzorstvom gđc. Primožičeve. Imeli smo tudi čast videti župana Skubica v spremstvu dr. Šturma in drugih viitezov. Društvo je zvečer predstavljalo neko igro, po predstavi so imeli skupno večerjo, pri kateri seveda ni manjkalo raznih govoranc. V prvi vrsti je imel župan Skubic zelo poučen govor. Pripovedoval je namreč, kaj vse bode njihovo društvo dobrega storilo. Drugi je govoril p. Kubenik tako - le: »Prikazala se je zvezda. Katera zvezda pa je to? To smo mi in pa naše tamburaško in izobraževalno društvo. »Atmosfera«. — Naša moč mora biti od Metlike do Semiča in od Semiča do Viniče!« — Res, lepo je govoril ta Kubenik, a žal, da se njegove besede ne bodo uresničile. Z vašim društvom boste malo dosegli pri nas Semičarjih. Nočna vožnja z neznim spolom nam nič ne ugaja, še manj pa skrivnostni pogovori za hišnimi vogali. Čuli smo tudi opazko: »Au, kogo so Semičarji zabiti!« Povemo vam v obraz, da s takimi obiski nas tudi ne bode nič izobrazil, dokler boste pod vodstvom dičnega Skubica in značajnega dr. Šturma. Čim bolj se boste hvalili, tem manj boste pri nas dosegli. Kajti v spominu nam je še lanski »Slovenec« napad na metliškega in čnomaljskega »Sokola«, ki sta bila priredila izlet v Semič. Na nas so »Sokolci« napravili zelo dober vtisk, zato upamo, da nas tudi letos posetijo. Prišli so podnevi in odšli podnevi. Kaj pa vaša »Čukolada«? Ob pol 2. ponoči se je krasno voziti, kaj ne da! In takole skupaj nabasani fantje in dekleta, med njimi pa kaplan. Gospoda župnika vprašamo, po kaki ceni bi dal tiste sviloprejkice, ki imajo že cele mreže po cerkvenem oboku? Le pustite par dni njive pri miru, ter malo v cerkev pogledajte, ki vpije po omelu! Nam se dozdeva, da je cerkev prva in šele potem se smete brigati za druge stvari.

d **Državno podporo** v znesku 800 K dobi vas Lipe v občini Tomišelj za povodnji povzročeno škodo.

d **Čebelarški shod v Št. Ilju pri Zatičini** se vrši dne 1. maja ob pol 4. popoldne v ondotni šoli. Na shodu bo predaval o čebelarških podružnicah in o naprednem čebelarstvu gosp. nadučitelj Likozar. Ker se ustanovi lastna podružnica, se pričakuje obile udeležbe.

Gorenjski novičar.

Novice iz Št. Vidu nad Ljubljano.

g **Prihodnjik** bomo povedali, kako je odbornik brat »Orel« v šoli s klofutami obsul brata telovadca »Orla« in kako sta se potem po bratsko pozdravila.

g **Nadzorovanje v šoli.** Pretečeni teden si je ogledal krajni šolski nadzornik gosp. Matjan šolsko opravilo in šolski red v tukajšnji šoli.

g **Mrtvoud** je zadel po desni strani soprogo Ivana Zavašnika p. d. Brezarja na Glineah. Upanje je, da kmalu okreva vrla žena.

g **Klanfar »umetnik«.** Pri razpravi o šolskem vprašanju je imel Klanfar napravljeno skico, katera je zavzemala 35 m dolžine ob državni cesti in 27 m ob stranski, ker je računalo, da bode smel šolsko poslopje staviti 4 m od roba državne ceste. Ker to ni dovoljeno, je umetnik načrt v toliko spremenil, da je v stavbišče vzel sosedovo pot, ki pelje čez stavbišče in vodnjak. Sosed pa je temu naredil konec s tem, da si je dal nanje vknjižiti svojo pravico. Kaj bode umetnik sedaj napravil, nam še ni znano?

g **V Dravljah** je umrla, v Ameriki se nahajajočega posestnika Jožefa Štruklja soproga v tridesetem letu starosti, zapustivši troje malih otrok. — Svetila ji večna luč!

g **O novi šoli.** Pred 14. dnevi smo pozvali šentviška osrečevalca, Klanfarja in Zabreta, na odgovor, kako delata z ljudskim denarjem in z ljudsko voljo pri vprašanju novega šolskega stavbišča v Št. Vidu. Gospoda pa spet molčita, kakor nema. Kaj to pomeni? Ojunačil pa se je »Slovenec« z dne 22. aprila v toliko, da prizna, da vprašanje šolskega stavbišča razburja tukajšnje občane. Priznava tudi rekurz zgornjeišenske občine proti nameravanemu atentatu na ljudske žepe, ne pove pa, da se je temu rekuru pridružilo tudi šest odbornikov občine Št. Vid, kot zastopniki spodaj Št. Vida ležečih vasi in dva člana krajnega šolskega sveta. S tem pa je že padla kocka, namreč, da je večina zastopnikov šolske občine Št. Vid vložila rekurz proti Vovkovini kot stavbišču nove šole. Da je vloženi rekurz na mestu, smo dokazali, in gotovo je, da mora imeti uspeh. To pa ni vseč »Slovenec«, zato že skuša na smešen način terorizirati člane deželnega šolskega sveta, da, celo trdi, da je nedopustno, drugače misliti, kot je vseč Klanfarju in Zabretu, Misli menda, da bode s takimi izbruhi zavezal pravici oči, a se moti! Pravica mora zmagati, zato bomo poskrbeli. Pozivamo pa župana gosp. Belca in župnika g. Zabreta, če smatrata naš nastop pri tem vprašanju kot osebno nasprotovanje, da skličeta, da se ljudstvo pomiri in pove svojo voljo, v Št. Vidu javen shod prizadetih davkoplačevalcev in staršev šoloobveznih otrok, da se jima tako nudi prilika zvedeti, zakaj so tukajšnji občani razburjeni. Ako pa tega ne storita, s tem pokazeta, da se ljudstva bojita, da je torej njuno delo črno. V tem slučaju bomo pa mi sklicali javen shod in ljudstvo bo izreklo sodbo in odprlo vrata pravici.

g **»Domoljubov«** dopisunče zopet prav po gorenjsko kriči, da se liberalna barka že potaplja. Zdi se nam, da se bo dopisun, kakor ponavadi, tako tudi sedaj grozovito zmotil. Kakor sedaj vse kaže, se bo Klanfar - Zabretova barka mnogo preje potopila, kakor pa narodno - napredna. To bržkone že tudi sam slutiti, zato v svoji besni jezi laja, kakor stekel pes. O novi šoli pa piše, kakor bi bilo že pribito, da bo stala na Vovkovini. Ne vemo, ali to dela zato, da s tem sam sebe tolaži, ali zato, da bi nas kmete slepil, češ: se bodo že vdali, ko bodo mislili, da je vsaka pomoč zastoj. Pa ne bo nič, nismo več tako neumni, da bi take marnje verjeli dopisniku, pa če je tudi »žegnan«. Kje bo stala nova šola, o tem bo določal krajni šolski svet in mi davkoplačevalci, ne pa kak Tinkrle, katerega moramo s svojimi žulji rediti. No, bogu bodi hvala, da se našemu kmetu tako hitro odpirajo oči! Marsikateri je bil pred kratkim časom še zvest Zabretov kimevec, a sedaj pa že jasno spoznava klerikalne »osrečevalce« in se z nami vred poteguje za naše koristi. V to je mnogo pripomogel naš preljudi »Slovenski Dom«, ki je ustvarjen kakor nalašč za kmeta. Zato ni čuda, da je Tinkrle v nedeljo popoldne pri krščanskem nauku neprestano tulil nad naprednim časopisjem. S tem seveda ni drugega dosegel, kakor to, da so se mu poslušalci v obraz smejali. Nadalje nas »Domoljubov« dopisun prosi, da bi se toliko ponižali in začeli prebirati »čukarsko« glasilo »Mladost«. A zaman prosiš, Tinkrle. Tako daleč se pa mi nismo ponižali, in se tudi nikdar ne bomo. Tvoja želja, da bi mi brali »Mladost«, se nam zdi ravno tako smešna, kakor bi tiščal odrasčenemu človeku »dudlo« v usta. Pač pa ti dobrohotno svetujemo, da z »Mladostjo« tembolj zakladaš »čukarski« naraščaj, da se čimpreje nauči vitrihe delati in kure daviti! Pa zdrav, Tinkrle!

g **Šmartno pod Šmarno goro.** V nedeljo sta nas posestnike iz Šmartna skupaj sklicala farovška podrepnika Turk in Kline in nam hotela pri ti priložnosti na gozdna pota nove davke napraviti. Seveda smo bili skoraj vsi zoper to. Gozdna pota naj se še naprej kakor do sedaj s tlako popravljajo. Zapomnita si, da nove davke napraviti ni težko, ali tiste odpraviti je pa težje. Ali že nimamo tako dosti stroškov in plačil. Seveda, da bi novi, splošno imenovani »šporakasi« konji, po slabih potih ne hodili, zato naj mi vsi plačujemo! Ampak nismo več tako kratkovidni in neumni, da bi mi tega ne uvideli. Nam se je začelo daniti, razumeta! Namen povabila je bilo tudi kaj drugega, namreč »bodočih volitev«, ali ko sta čutila, da ni za Mačkovo in Ribničanovo stranko več upanja, sta to raje opustila, da bi preveč resnice ne izvedela. Lepo je od vaju, da sta nas v treh letih enkrat za naše mnenje hotela vprašati, da vesta pri občinski seji o na-

ših željah poročati. Vprašamo, ali nas hočeta še nadalje za nos voditi? Zakaj pa nas nista povprašala poprej, preden ste staro šolo, katera je med brati vredna 6000 K, zamečkali in Ribničanu vrgli? Takrat je bila Vaša dolžnost sklicati posestnike skupaj in jih vprašati za mnenje. In soglasno bi vama odgovorili, da ne, a tistikrat nista imela korajžje, nas pri občinski seji zastopati, in kimala sta, a ne za naše koristi, ampak za Ribničanove! Naj vaju pa še pri prihodnjih občinskih volitvah Ribničan in Maček volita, mi pa vaju **ne homo!** Naši predniki in vsi mi smo s denarjem in žuljavimi rokami sezidali staro šolo, in sedaj se rabi za to, da kakih 10 še pod nosom mokrih čukov notri kozle preobrača. Saj fant, če ima kaj časti, ne pristopi k tej prismođariji, ker ga je sram. Ribničan! Tebi pa na uho povemo, če poznaš božjo zapoved, daj nam faranom staro šolo nazaj! Prihodnjič kaj več.

Jeseniške novice.

g **Dramatično društvo** se je preteklo nedeljo ustanovilo na Jesenicah. Članov šteje okrog sto, med temi mnogo zavednih slovenskih žena in deklet. Novo ustanovljeno društvo bo počelo v kratkem svoje delovanje. Namen društva je vprizarjati gledališke predstave, vstanoviti knjižnico in čitalnico, gojiti petje in glasbo, skrbeti za razna predavanja ter sploh širiti izobrazbo med ljudstvom. Z največjim veseljem pozdravljamo novo napredno slovensko društvo, posebno ker ima namen čimbolj pospešiti stavbo »Sokolskega doma«, kjer bo potem združeno vse napredno slovensko življenje. Kličemo novemu društvu: Le hlabro naprej po začrtani poti!

g **Burka »Zmešnjava na zmešnjavo«**, ki jo je vprizarila moška Ciril-Methodova podružnica v soboto zvečer v dvorani pri Jelenu, je kar najboljšo vspela, tako v gmotnem kot moralnem oziru. No, imamo pa tudi igralce take, da nas lahko Ljubljana zavida. Graščaka Borovskega je igral gosp. Špicar. O njegovi igri bi bila vsaka kritika odveč, ker ga naše ljudstvo že prav dobro pozna: Naravnost pa je nas presenetila gospodična Robičeva v vlogi gospe Borovske. Opazilo se je pri njej pač še nekoliko tiste dresure, ki je v navadi pri klerikalnih diletantih, ampak to je moglo opaziti le bistro oko. Izvrstno nam je predstavljala sitno in klepetavo staro gospo, ki se na vso moč trudi, da bi prej ko mogoče omožila svojo hčer. Gospodična Kernova v vlogi hčerke je izvršila svojo vlogo tako naravno, da se niti opazilo ni, da bi bila na odru. Sicer pa je treba priznati, da se v svoje vloge nihče tako ne oživi kot ravno gđč. Kernova. Sploh vsi igralci so rešili svoje vloge tako dobro, da bi boljše gotovo ne mogli. Čujemo, da se igra ponovi. Prav tako, to je gotovo poštena in poučna zabava, gledališki večeri, in naše ljudstvo je zna tudi ceniti.

g **Klerikalna vzgoja.** Pobožni »Slovenčev« dopisnik hoče zopet naprtiti Sokolom tistega čuka, ki je, kakor sem vam poročal, kradel kakor sraka. Pravi, da dokler je bil pri čukih, da je bil pošten in dober, pozneje pa da se je pri Sokolih pokvaril. Toda ta čukec ni bil nikdar nič drugega kot čukec. Ti pobožni lažnik, vprašaj vendar svoje čuke, komu je bil na Miklavžev večer leta 1909 ukraden dežnik in kje se je potem ta dežnik našel, vprašaj vendar načelnika čukalade, koga je sumnil, ko mu je pred nekaj tedni zmanjkalo iz obleke v garderobi pet kron, vprašaj potem še druge čuke, koga so opazovali, ko jim je zmanjkalo iz žepov nekaj evenka. Pri nas Sokolih se pa vse drugače vzgaja! Zato pa rajši molči o sorodnikih, češ, da jim ni bilo ljubo, ker je fant zahajal k Sokolom, ker v resnici fant ni nikdar prestopil praga Sokolove telovadnice. Konstatiramo samo še to, da je dopisnik »Jesenških novic« v katoliškem »Slovenču« najnesramnejši lažnik vse Gorenjske.

g **Še enkrat klerikalna vzgoja.** Vse povsod se bahajo klerikalci, kako svojo mladino vzgajajo v pravem krščanskem duhu. No, morda je drugod kaj boljše, ampak pri nas na Jesenicah pa, kjer je kakšen kraval ali kakšen pretep ali ako je čuti pokanje samokresov v poznih ponočnih urah, tam imajo gotovo povsod v krščanskem duhu vzgojeni čuki kremplje zraven. Ples, ta je za brezverne liberalce, ne pa za Marijine otroke, tako učijo klerikalci. Pri nas pa vsak človek vé, da so prav čuki najbolj strastni plesalci. Podnevi seveda kažejo svetu svoje hinavske obraze in človek bi mislil, da ima pred seboj samo posebljeno nedolžnost: vse jim je preveč brezversko, vse preveč liberalno. Ko pa se stori noč, jim pa ni nobena gostilna preveč brezverska ali preveč liberalna, samo da imajo priliko se pošteno naplesati in naskakati. Ker pa večina poštenega ljudstva pri nas ne mara za hinavce in svetohlince, zato se pa tem božjakom le malokdaj posreči, da se morejo do dobrega naplesati; ljudstvo jim kmalu pokaže pot skozi vrata. Taka se je zgodila tudi v nedeljo zvečer. V »ajmohtarskem domu« so igrali igro »Stari in mladi«. Po igri so šli menda stari domov, mladi so jo pa udarili v Jelenovo gostilno, od klerikalcev za brezversko razglašeno, kjer se je vršila veselica podpornega društva. Veselica se je pričela sicer že ob 4. popoldne, ampak v krščanskem duhu vzgojeni čuki so jo prigrmeli šele ob polnoči. Ker pa jim je občinstvo povedalo, da oni ne spadajo na plesišče, ampak v cerkev, so nekateri užaljeni čuki potegnili nože. Toda tudi to sredstvo jim ni nič pomagalo: postavili so jih enostavno pod kap, kjer so na hladnem lahko premišljevali, kakšen ugled uživajo s svojo hinavsko klerikalno vzgojo med poštenimi, značajnimi Jeseničani.

g **Očka Humer** so menda v želodeu klerikalnemu dopisniku. Sama zelena zavist mu ne da miru, da opazuje očka Humra, kako moško hodijo po hotelu »Triglav«, pa strežejo gostom, katerih baje nikdar ne zmanjka. O da, mi pa vemo, ko bi očka Humer dali nekaj desetakov za klerikalne zamurčke, potem bi imeli prav nebeški mir pred temi aposteli, ki učijo, da na svetu nič ni, v resnici pa hočejo spraviti vse pod svoj klobuk.

g **Za »Sokolski dom«** je nabrala gospodična Rekarjeva na občnem zboru dramatičnega društva 11 kron. V isto svrhu nabira tudi gospa Ravnikarjeva. Živele posnemalke, na zdar!

g **Letni živinski semenj v Seleh** bo v torek, dne 3. maja, na katerega se živinski kupci in živinorejci opozorijo.

Notranjski novičar.

Novice iz Logatca.

n **Na občnem zboru moške podružnice Ciril - Metodove družbe** je bil izvoljen tale odbor: Sodnik Josip Prevec za predsednika, finančni komisar Valentin Žun za njegovega namestnika, davčni asistent Dominik Dereani za tajnika, trgovec Rudolf Puppis za njegovega namestnika, posestnik Ivan Rihar za blagajnika in trgovec Josip Tollazzi za njegovega namestnika. — Občni zbor ženske podružnice pa si je izbral ta - le odbor: Gospo hotelirko Jos. Mazi za predsednico, gospo Mici Legat za njeno namestnico, gospo Emo Tavčar za tajnico, gdč. Štefano Kokalj za njeno namestnico, gdč. Leopoldino Mulley za blagajničarico in gospo Antonijo Marušič za njeno namestnico, gospe Karolino Bajec in Josipino Korenčan za odbornici. Imena dam in gospodov, ki so v odboru, so nam porok, da se obe tukajšnji podružnici ne bosta strašili dela, marveč se zavedali vsaki čas svoje narodne dolžnosti. Obe podružnici ste sklenili, da priredita skupno v letošnjem letu, ko bo naša šolska družba praznovala 25letnico svojega obstanka, dve večji veselici, in sicer zabavni večer takoj sedaj spomladi, vrtno veselico pa meseca avgusta.

n **Zabavni večer** obeh tukajšnjih podružnic Ciril - Metodove družbe, ki se je vršil dne 10. aprila v prostorih hotela »Kramar« v Dol. Logateu, obsegal je zelo raznoličen, obširen in zanimiv vspeled. — Najprvo so uprizorili logaški diletantje veseloigro »Doktor Hribar«, ki je vzbudila obilo smeha pri mnogoštevilno zbranih poslušalcih. Igra je bila skrbno pripravljena in vestno naštudirana, in so bili vsi igralci in igralke kos svoji nalogi. Posebno sta se odlikovala z dobro pogodeno masko in globoko premišljeno igro grajšak Radič in njegov sluga France. V

spevoigri »Velikomestno življenje« ste gospodični Milka Gradišnik in Franica Gostiša s svojimi prikupljivimi glasovi pevaje opisovali prijetnosti in neprilike življenja v mestih in na deželi, za kar ste želi burno pohvalo. Ženski zbor je zapel prelepo Dvořakovo skladbo »Prstan« s tako sigurnostjo, da občinstvo ni hotelo prenehati z odobravanjem, dokler niso pevke pesem ponovile. Članice ženskega zbora so uprizorile nato z istim uspehom dramatično - glasbeni prizor »Pomlad«, pri katerem so se vrstili ženski trospevi s sopranskim samospevom. Posebno zanimanje je vzbudil ženski dvospev »Hrepeneje po pomladi«, katerega ste gospodični F. Gostiša in E. Rozman prednašali s finim čutom in želi zato buren aplavz. Petje je spremljevala na klavirju gdč. Štefana Kokalj s priznano točnostjo. Moški četverspev je zapel med odmori nekaj naših mičnih popevk ter s tem tudi pripomogel, da se je vspeled, ki je imel edino to napako, da je bil preobširen, izvršil v splošno zadovoljnost. Z izidom zabavnega večera je bila zadovoljna tudi blagajničarica, ker je izkazala nad 260 K čistega prebitka. Obisk bi bil morda še večji, ako bi bil odbor nastavljal za stojišče nižjo vstopnino, kar naj se v bodoče blagohotno vpošteva.

n **Cirkus pa narodne prireditve.** Pretekli teden se je cirkus »Central« na potu v Ljubljano ustavil v Logateu in v Dol. Logateu priredil dve predstavi, ki ste bili dobro obiskani. Mi ne zavidamo temu podjetju povoljnega obiska, osobito, ker ima nekaj dobrih moči engažovanih, in tudi privoščimo Logatčanom prav od srca, da so se pošteno nasmejali umestnim in neumestnim šalam in dovtipom, ki so jih uganjali različni klovnovi v cirkusu, vendar je marsikoga iznenadilo, ko je opazil v cirkusu izredno veliko število takih Gorenjelogatčanov, ki poudarjajo pri vsaki priliki svojo narodnost, a dva dni popreje, ko se je vršil v Dol. Logateu Ciril - Metodov zabavni večer, pa so se dotični narodnjaki baje ustrašili dolge (?) poti do Dol. Logateca. Izgovor je pač dober, četudi ga itd. —m—

n **Telovadna društva »Sokol« iz Cerknice, Logateca in Postojne** prirede na Vnebohod, dne 5. maja t. l. popoldanski pešizlet v Planino. Snidejo se v narodni gostilni gospoda Lavriča, kjer bode predaval br. Zorko Stritar o »Sokolski ideji«. — Prijatelji »Sokolstva« dobrodošli!

Novice iz Postojne.

n **Za »Sokolski dom«** v Postojni so darovali: gdč. Iva Dereani za dva bloka 10 K 60 vin., br. Berne Anton 1 K, br. Baraga Andrej 1 K, br. Tedi Dekleva za drog, vreden 5 K, br. Peter Štefin 2 K, brata Rusjan in dr. Vašek 4 K. — Vsem srčna hvala! Na zdar!

n **Za višjega davčnega oskrbnika** je imenovan davčni oskrbnik v Postojni gospod Dominik Dereani.

n **Občinske volitve**, ki so se vršile te dni v Postojni, so se povsem redno izvršile. Izvoljeni so v vseh treh razredih narodno-napredni kandidatje. Nasprotna stranka ni postavila nikakih protikandidatov. Izvoljeni so naslednji gospodje: v I. razredu: Avsec Anton, c. kr. sodnik, Brinar Josip, ravnatelj meščanske šole, Dereani Dominik, c. kr. višji davčni oskrbnik, Juvanee Ferdo, šolski vodja, Kogej Jak., c. kr. notar, in Kogej Jernej, trgovec in posestnik v Postojni. V II. razredu gospodje: Arko Frančiček, posestnik, Ditrich Ludovik, trgovec in posestnik, Garzarolli pl. Emil, restavrater in posestnik, Zwölf Ivan, slikar in posestnik, Kutin Fran, trgovec in posestnik, Paternost Fran, hotelir in posestnik, vsi v Postojni. V III. razredu gospodje: Bizjak Fran (Žabar), posestnik, Burger Andrej, gostilničar in posestnik, Ivančič Anton, posestnik, Krainer Franč, trgovec in posestnik, Mavrič Andrej, posestnik, Sever Ivan, posestnik; vsi iz Postojne.

n **Postojnska okrajna bolnica** je dobila od c. kr. deželne vlade, sporazumno z deželnim odborom kranjskim, s prvim najem pravico javnosti. Tarif je določen za II. razred 2 K 20 h na dan, za I. razred 6 K na dan. S tem je torej dobila bolnica šele popolno veljavo. Ker je nje vodja g. dr. Vašek skozinsko strokovnjak, je pričakovati, da bode ta najmlajši zavod v blagor človeštva tudi najbolje napredoval.

n **Izredna lovska sreča**. V teku 14. dni sta ustrelila v Javorniku, v lovišču lovskega društva »Hubertus« gospod Josip Brinar, ravnatelj meščanske šole v Postojni lepega 6 kg teškega divjega petelina ter gosp. geometer Navratil istotam dva lepa, a nekoliko manjša eksemplara. Ker je v tem lovišču še več divjih petelinov, zna postati Postojna še imeniten kraj za lov na divje peteline, ki je eden najinteresantnejših lovov.

n **Pevsko in gasilno društvo v Vipavi** priredi dne 1. maja, zvečer ob 8. v dvorani gosp. župana Petrovčiča veselico z igro in šaljivim prizorom ob navadnih cenah. — K obilni udeležbi vljudno vabita združena odbora.

n **Narodno - napredna zmaga**. Pri občinskih volitvah v Vipavi dne 7. aprila je zmagala narodno - napredna stranka. Izmed 18 izvoljenih odbornikov, jih pripada 10 narodno - napredni stranki in 8 S. L. S. Ker je tudi en virilist pristaš narodno-napredne stranke, bode imela narodno-napredna stranka v novem občinskem odboru 11 zanesljivih in odločnih svojih odbornikov.

n **V Ložah pri Vipavi** se je ustanovilo v nedeljo, dne 24. aprila t. l. »Kmetško izobraževalno društvo« in se je izvolil ter

sestavil na prvem občenem zboru nastopni odbor: predsednik: Rajko Vidrih, ekonom; podpredsednik: Ivan Kodelja, pos. sin; tajnik: Franc Žgur, posestnik; blagajnik: Ferd. Vidrih, posestnik; knjižničar: Josip Rehar, posest. sin; odbor.namestnika: Anton Semenič, posestnik in Vinko Volk, oskrbnik; preglednika: Franc Jež, posestnik in Janez Dolenc, posestnik. — Želeti je, da bi se to prepotrebno društvo lepo razvijalo in delovalo za prosveto in korist svojih članov. — Bog ga živi!

n **Iz Gornje Branice** smo prejeli ti-le dve pismi: Neki dopisnik je priobčil v »Slov. Domu« z dne 16. aprila t. l., št. 16, stran 8, dopis iz Branice. Dopisnik pravi, da smo praznovali zaroko med menoj in gospico Ivanko Čehovinovo. Vedite g. dopisnik, da nismo praznovali nekake zaroke. Dokler pa to črdite, Vas imenujem nesramnega in podlega obrekovaleca. Povem pa vam tudi to, da med nama ni bilo in ni nikakih ljubavnih razmer. — V Gor. Branici, dne 19. aprila 1910. Velemir Peček, učitelj-voditelj. — Prosim, da priobčite tale popravek: Ni res, da se je praznovala zaroka med menoj in g. učiteljem Velemirom Pečkom, res pa je, da ni bilo in ni nobenih ljubavnih razmer med nama. V Gor. Branici, dne 19. aprila 1910. — **Ivanka Čehovin.**

Slovenski kmet, spominjaj se, da so klerikaleci napravili za voditelja deželne bolnice Nemea Nebenführerja, da so imenovali za deželnega stavbnega svetnika Nemea Geilhoferja, za nadučitelja v Beli peči pa Nemea Kraulanda; spominjaj se, da so oddali napravo deželnega vodnega katastra nemški tvrčki Berger in da so sprejeli v deželnem zboru tak volilni red za mesto Ljubljano, s katerim pridejo v mestno zbornico zopet Nemei! Prevdari vse to in premisli, ako še moreš imeti zaupanje v klerikalne poslance!

LISTEK.

Na semanji dan.

(Konec.)

II.

Šum in ropot semenjskega dneva se je pozno v noč polegel. Oštarija stoji mirna in razsanjena sredi mesečine, zadaj nekje za njenim hrbtom žubori iskrea studenčnica, trepetlika se pomenkuje z vrbo, mesec se gleda v vodi in poravnava krmežljivo obličje, bel oblak se suče okrog njega in ga moti pri lišpanju, kakor bi mu hotel delati resnično sitnost in zgago.

Mešetar Jernej, ki je zadnji zapustil krčmo, je omagal že pri petem koraku, v cestnem jarku, se je zleknil, in zdaj smrči in gode, kakor bi se mu sanjalo o nebeških godeih.

Tista dva, ki gresta miljo daleč po cesarski cesti, vihrata z leve na desno in narobe, se zaganjata drug v drugega in se lovita za lase, — tista dva sta kmet Andrič in njegova pijana polovica.

Boštjana je bilo omamilo vino, pa ga je razpalila strast in pregreha, da se je izkadila omotica kakor megla v burji. Ko vse spi, se splazi in šumi po listju izpod hleva, po lestvi pleza na dvorišče, priklenemu psu moli oddaleč kos pogače in se izmuzne za oglom in po grapasti poti proti gorici.

Tiho vse naokrog, vrhu holma šumi hrast in vabi.

Boštjan se prestopa prihuljeno, pripogiba glavo, skriva hrbet za mejo, koraka tako naglo, da komaj dohiteva leva noga desno tovaršico, ves gori v glavo, ustne hočejo govoriti, pa ostajajo besede v mislih neizrečene.

Pride, prihuli se k deblu orjaškega hrasta, pa poslušaj njegovo pesem. Zdaj počí trhlina, nastlana med travo, zdaj skoči črna senca, zdaj sede k njegovim nogam bistra cigančina. Tudi Boštjan sede. Objame prvič — objame tudi cigančina, objame tesneje drugič, cigančina se namrdne, objame v tretje, cigančina zapoje:

»Če ta fant je moj junak,
naj pokaže srebrnjak.«

Boštjan pogleda, vnovič počí trhla vejica, pet senc se zamaje za deblom, čreda rok se stegne nad glavama. Ženska, mlada ciganka skoči na pot, pleše in se krohoče v mesečini, batine pojo in žvižgajo po nočnem zraku. Boštjan kliče na pomagajanje, in se oteplje rok, ki silijo v njegove žepe.

* * *

Zvezda jutranjica mežika nad klanecem, mladi dan zaspano leze po ravni Prvi popotnik meri cesarsko cesto. Krčmar Matija odpira vežne duri, se razgledava na pragu po vremenu, s psom se pomeni, ki se mu dobrika v jutranji pozdrav.

»Kdo pa?« vpraša.

Boštjanovi koraki škrtajo za voglom, in razkuštrana glava pogleda izza stene.

»Glej ga!« se čudi krčmar. »Kakšen pa si, Boštjan, kdo te je pa razdrapal, in kod si pohajal?«

Pa slaboglasno odvrne Boštjan:

»Coprnico imate v hiši! Ko je bila v hiši polnoči, pa je zašumelo krog mene v listnici, črna baba je padla od stropa in me zajahala. Šla sva čez drn in strn in za vašim kozolcem sredi polja me je izpustila. Moro narišite na vse dveri, z blagoslovljeno vodo poškopite vse dveri, vse dimnike, nad vrata pa obesite podobo svetega Farjana. Zakaj tako me je razjahala preklicana babura, da mi gori vse meso in me peče kakor svetega Lovrenca na rač-

nu. Ta se naj domisli nase, pa naj v mojem imenu reče svetemu Farjanu, naj obrne name svojo golido. Tako je, oče Matija.«

»Na — ha,« je dejal krčmar, »ti si pa zares lumpacij.«

»Salament, vina mi dajte, da se utišim in privežem dušo. Še jutri prodam vola in vam plačam. Danes mi je vse vzela coprnica.«

Šla sta v hišo in si močila grla

Valentin in Peregrin.

Izdajatelj in urednik Rasto Pustoslemšek.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 23. aprila 1910.

Trst: 68, 50, 73, 5, 8,

Linc: 41, 28, 57, 52, 85.

Dvignjene v sredo, dne 27. aprila 1910.

Praga: 1, 79, 66, 16, 44.

Čitatelje in naročnike našega lista prosimo, da se v vseh zadevah, kjer žele nasvetov in poduka, obračajo na uredništvo »Slovenskega Doma«, ki odpre poseben predal za vprašanja in odgovore.

Pravkar je izšla zanimiva knjižica

2. snopič „Več luči“

pod naslovom: Kako naj sina oprostim vojaščine in druge važnejše odločbe glede vojaške dolžnosti. Cena 30 vin., s pošto 40 vin. Dobiva se v tiskarni

Iv. Lampreta v Kranju in v vseh knjigotržnicah. 36 3—2

Posestvo

z gosp. orodjem in poslopjem ter živino na prodaj. Nad 15 oral. Uršula Oblak, posestnica, Polje št. 8. p. Krmelj, Dolenjsko. 39 3—1

Hiša na prodaj

v Gradcu (Dolenjsko) sredi vasi tik dež. cestě, pripravna za kako trgovino ali gostilno. V hiši je tudi sedaj majhna trgovina in pekarija. Zraven ima še 2 sobi, klet in prostoren obokan hlev, vse krito z opeko, voda pri hiši pod streho. Cena primerna. Več pove Ivan Stipanič. 402—1

Ravnekar je izšel najnovejši in zelo praktični

Poletni vozni red

veljaven od 1. maja do 1. oktobra 1910. obenem s koledarjem za leto 1910.

Pregledal ga je višji železniški uradnik. Obsega vse železniške proge, ki teko po slovenskem ozemlju. Dobiva se v nekaterih knjigarnah in trafikah in v založbi »Gorenjca« v Kranju. Cena 20 vinarjev, fino vezan 40 vinarjev. 42 1—1

Nikdo ne bi mislil,

da se dajo Pekatete na toliko načinov pripravljati, kot daje navodilo kuharska knjižica, ki jo vsakomur brezplačno pošlje Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici.

3 18 8

Razpis.

Mlekarska zadruga na Prestranku bode zgradila

ново gospodarsko poslopje

in se bode zaradi oddaje vseh skupnih del vršila

dne 8. maja 1910 popoldne ob 1/2 4 uri v lastnih prostorih na Prestranku

javna ponudbena obravnava.

Načrte, proračune in natančneje stavbene pogoje je mogoče v mlekarski pisarni v pogledati. Vsak ponudnik mora položiti 10% od ponudnega zneska kot varščino.

Predstojništvo si pridruže pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudnega zneska.

Prestranek, dne 21. aprila 1910.

Predstojništvo.

Eng. Franchetti

v Ljubljani, Sodnijska ulica 2, nasproti kavarne „Evropa“ priporoča svojo elegantno in higijenično urejeno

brivnico

in prodajo raznih dišav in kozmetističnih predmetov. Svoji k svojim! 20 52—42

Kri! dosežejo odrasli in otroci, bolni in zdravi. — Polovico stroškov prihranite v gospodinjstvu na kavi, sladkorju in mleku, ako pijete **Moč!** SLADIN, to je dr. pl. **Zdravje!** Trnkóczyja sladni čaj.

En zavoj velja 50 vin. Dobiva se povsod. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po povzetju pod naslovom v glavni zalogi. **Lekarna pl. Trnkóczy** v Ljubljani zraven rotovža.

Ustanovljena leta 1868.

Absolutno pred ognjem in tatovi varne

BLAGAJNE

izvrstne kakovosti

prodaja tovarna blagajn **M. Adlersflügel**

Dunaj, I., Franz Josefs-Kai št. 27.

Založnik rajfajzen. zadrug itd. 21 42—8

Žrčne cene v Ljubljani

od dne 23. aprila do 27. aprila. 1910

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	14	1	40
1 „ „ „ II. „ . . .	1	—	1	20
1 „ „ „ III. „ . . .	—	90	1	12
1 „ telečjega mesa . . .	1	40	1	80
1 „ prašičjega mesa (svežega) . . .	1	80	2	10
1 „ „ „ (prekajenega) . . .	2	—	2	20
1 „ koštrunovega mesa . . .	1	20	—	—
1 „ jagjetovega mesa . . .	1	60	—	—
1 „ kozličevega mesa . . .	1	80	—	—
Prašiči na klavnici . . .	1	30	1	50
1 kg masla . . .	2	60	2	66
1 „ masla surovega . . .	2	60	2	80
1 „ masti prašičje . . .	2	20	—	—
1 „ slanine (špeha) sveže . . .	1	90	2	—
1 „ slanine prekajene . . .	1	90	2	—
1 „ sala . . .	2	—	2	10
1 „ surov. margarinskega masla . . .	2	10	2	20
1 „ kuhan. margarinskega masla . . .	2	20	2	30
1 jajce . . .	—	5	—	6
1 l mleka . . .	—	20	—	—
1 „ „ posnetega . . .	—	08	—	10
1 „ smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 „ „ kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	30	1	50
1 „ čajnega surovega masla . . .	—	—	—	—
1 piščanec . . .	1	20	1	40
1 golob . . .	—	45	—	50
1 raca . . .	—	—	—	—
1 gos . . .	—	—	—	—
1 kapun . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	5	90	9	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	45	70	—	—
100 „ „ „ „ 1 . . .	45	30	—	—
100 „ „ „ „ 2 . . .	44	80	—	—
100 „ „ „ „ 3 . . .	43	50	—	—
100 „ „ „ „ 4 . . .	42	50	—	—
100 „ „ „ „ 5 . . .	40	50	—	—
100 „ „ „ „ 6 . . .	38	—	—	—
100 „ „ „ „ 7 . . .	33	—	—	—
100 „ „ „ „ 8 . . .	16	—	—	—
100 „ koruzne moke . . .	21	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . I. . . .	36	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . II. . . .	33	—	—	—
100 „ ržene moke . . .	31	—	—	—
1 l fižola . . .	—	20	—	32
1 „ graha . . .	—	36	—	50
1 „ leče . . .	—	36	—	40
1 „ kaše . . .	—	20	—	22
1 „ ričeta . . .	—	20	—	—
100 kg pšenice . . .	28	50	—	—
100 „ rži . . .	19	—	—	—
100 „ ječmena . . .	17	60	—	—
100 „ ovs . . .	17	60	—	—
100 „ ajde . . .	17	60	—	—
100 „ prosa belega . . .	17	20	—	—
100 „ „ navadnega . . .	—	—	—	—
100 „ koruze . . .	14	80	—	—
100 „ krompirja . . .	5	—	5	20

Lesni trg.
Cena trdemu lesu 9-40 K—10 K
Cena mehkeemu lesu 9 K.

Trg za seno, slamo in steljo.
Na trgu je bilo
— voz sena
1 „ slame 6 50 7 —
— „ stelje

Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

Razširjajte „Slovenski Dom“.

Advokat

Dr. JOŽEF C. OBLAK

naznanja, da je otvoril
odvetniško pisarno v Ljubljani,
Dalmatinova ulica števil. 15.
(Hotel Štrukelj.) 41 1-4

*
Popravila in preobleke točno
in cenovno.

Popravila in preobleke točno
in cenovno.

Najcenejše solnčnike in dežnike

domačega izdelka priporoča

3 52-8

Josip Vidmar

== v Ljubljani ==

Pred Škofijo 19,

Stari trg 4,

Prešernova ulica 4.

Josip Dekleva,

Gorica, ulica Municipio št. 1. 32 10-4

Prva slovenska tvrdka, ki se bavi že nad
25 let s prodajo jamčenih dobrih

šivalnih strojev,

za vse sloje in po nizkih cenah. V zalogi ima tudi

trpežna dvokolesa:

Premier, Ipog, Regent in Bourir s prostim tekom in
gramofone brez trobilnika.

Prodaja tudi šivanke za Singerjev stroj po
70 vin. tucat, plašče za dvokolesa
po K 5-50, pnevmatika K 4-50 in više.
Izvršuje vse poprave cenovno, in bitro. Cenik pošlje
na zahtevo.

Fr. Mally & dr.

Parna opekarna in tvornica za zarezano opeko
v Srednjih Gameljnih pri Ljubljani.

Pisarna v Ljubljani, Resljeva cesta 2,

priporoča

30 5-3

zarezano strešno opeko, strojni strešnik, zidno opeko na stroj itd.

najboljše kakovosti in v poljubni množini.

Za trpežnost zarezane opeke I. in II. vrste se daje najobširnejše jamstvo.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Del. glavnica K 3,000.000.

Stritarjeve ulice števil. 2.

Rezervni fond K 300.000.

Podružnica v Spljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in na
tekoči račun ter jih obrestuje od
dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in
vrednostne papirje vseh vrst po
dnevnom kurzu.

52 52-40

Vinske sode

nove iz klane in žagane domače in slavonske hrastovine izparjene in ovinjene, porabne takoj za vsako vino prodaja zadruga

Agro-Merkur,
Ljubljana.

Kupujte pri narodni tvrčki domači izdelek.

Umetna gnojila

kakor žlindro, kalijevo sol, kajnit, rudninski superfosfat naročite za pomladansko gnojitev **takoj** pri zadrugi

Agro-Merkur,
Ljubljana.

Moko

otrobe in druge mlinske izdelke izvrstne kakovosti dobavlja zadruga

Agro-Merkur
v Ljubljani.

Vino

kakor ljutomersko, haloško, bizeljsko, dolensko, metliško, vipavsko, goriško, istrijsko, zanesljivo pristno, izborno kapljico dobavlja od 56 l naprej zadruga

Agro-Merkur
v Ljubljani.

10 48-13

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilni račun št. 828.406.

Telefon števil. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti števil. 18, v Ljubljani
v lastnem združnem domu.

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa

K 71,417.344.75

upravnega premoženja

K 17,519.983.93.

Obrestuje hranilne vloge

po $4\frac{1}{2}\%$

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Uradne ure vsak dan
od 8.—12. in od 3.—4.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne
31. decembra 1908

kron 17,102,911.27.

Posojuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\%$ z $\frac{1}{2}\%$ na amortizacijo ali pa po $5\frac{1}{4}\%$ brez amortizacije. Na menice pa po 6%. Posojilnica sprejema tudi vsak drug načrt glede amortizacije dolga

Uradne ure vsak dan
od 8.—12. in od 3.—4.

3 52-17